

W pracowni I. Z. Henelta artysty rzeźbiarza

Religijna twórczość plastyczna

Budzi się nowa twórczość artystyczna w Polsce

Kraków od czasów Stwosza, a więc od XV wieku znaczą u siebie „środo-wisko plastyki religijnej”. Doba wielkiego Matejki (polichromja Matejki w kościele Panny Marii, liczne obrazy

J. Z. „Trzeci upadek Chrystusa pod krzyżem.” (rzeźba w drzewie polichr.

matejkowskie, treści religijnej!) — a więc XIX w. tę erę i epokę, że powiem wznosiła. Ale i dzisiaj — nie brak w Krakowie — poza nb. „zbyt ekstrawagancyjnym malarstwem”, i — religijnej twórczości plastycznej, o czym świadczy, choćby rzeźba Henelta. Wyłączanie o temacie religijnym.

Henelt — artysta, umiłował gotyk, ale nie w absolutnej negacji światła, nurzań w cieniu i mrokach: przeciwnie, uważa, iż gotyk „słowiański”, jakimś nad Wisłą stworzyli, powinniśmy czerpać z krynicy światła i bogactw duszy, rozmodlonej, słowiańskiej! —

Stąd jego rzeźby — przeważnie polichromowane jak i Stwosza, ujawniają w koncepcji i harmonii — tę, świetlaną moc plastyki, jakby chciały wyrazić religijne bogactwa duszy, która dociera w skali natchnienia do... „słońca wiary”.

Nie zapominajmy, iż Skarga, mawiał: „religia w Polsce, to słońce wiary, jakim opromieni dusza życie”, aby — że znów użyjemy słów ks. Semeńki, „stąpiła z padołu płaczu, na wy-...nę nieba i cudu...”

Ileż siły w: „Trzecim upadku Chrystusa pod krzyżem”, jakby Golgota — była — po zaćmieniu — wejściem słońca wiary i wzwyż ideałów religii, która wierzy w nieboświaty cudowne, a w chram szczęścia wieczny, jaki nam Bóg zgotował za żywot stateczny”, iż za... Dantem, powtórzymy, wo bec rzeźby Henelta!

Młody ten Artysta — poświęcił się wyłącznie twórczości religijnej. „Chrystus obnażony z szat” — jakby go

łączył z twórczością „kapliczki przydrożnej”, ku sferze ideałowi, jaki religia wyciska, w piętnie uczuć, a na dziele wierzącego Artysty.

Takim jest Henelt!

Obok rzeźby — czyta — studjuje: „Pismo św.”, to znów rozczytuje się w pismach P. Skargi, bowiem: „słowo religijnej ekstazy budzi... natchnień nową krynicę”, że istotnie try ska, tym, religijnym światłem pracy.

Kraków — jak widzimy, choćby z prac Henelta, czy Hukana (wspaniałe rzeźby w kościele OO. Jezuitów, czy na oddrzwiach kościoła Marjańskiego!), czy znów z bogatej twórczości — żyjącego art. malarza, Unierzyńskiego, reprezentuje i dzisiaj „twórczość religijną — w plastyce, kontynuując i dokumentując religijny charakter polskiego Rzymu-Krakowa!

Ten, naprawdę religijny charakter, sięgający poprzez mistykę wierzeń — „chram poezji, ban, kształtów — ujawnia Henelt, a jego praca jego par excellence, religijna twórczość rzeźby w drzewie, czy marmurze, może snadnie ogół zająć, a już w większej mierze —

Z Norwidem, a powiemy o Henelta rzeźbie:

„co czuje dusza w nadmiarze uczuć — ekstazy,
to dłoń zmienia w kształty wniebowzięte,

J. Z. Henelt „Chrystus obnażony z szat” (stacja rzeźba w drzewie polichrom.)

„oddając nade wszystko Boskości wyrazy —

„i to, co jest w człowieku — z Bogiem — poczęte!...”

Boć — Henelt — w pełni, je... artystą — z Bożej łaski, artystą, rym i wielkim, choć w młodym swojego zarania — twórczość